

De warmtepompen van Hugo de Jonge besparen geen aardgas en geen CO2

Posted on 21 mei 2022 by Maarten van Andel

Minister Hugo de Jonge wil (hybride) warmtepompen vanaf 2026 verplicht stellen in woningen. Dat is volop in het nieuws, en de discussies gaan over de kosten en de vraag of verplichting wel wenselijk is.

De vraag die er werkelijk toe doet wordt echter niet gesteld: hoeveel aardgas en CO_2 bespaart deze maatregel eigenlijk? Ik vind het angstaanjagend dat media, politici en burgers er klakkeloos van uit gaan dat warmtepompen überhaupt aardgas en CO_2 zouden besparen.

Cruciale vraag

De hoogleraren David Smeulders en Machiel Mulder gaven in 2019 al antwoord op deze cruciale vraag: warmtepompen besparen geen aardgas en CO_2. Dus wat ieder ook vindt van de kosten en een eventuele verplichting, de suggestie van minister

De Jonge blijkt gebakken lucht.

Warmtepompen zijn zeer grote stroomverbruikers, veel groter dan welk ander apparaat in huis dan ook. Een warmtepomp verhoogt het stroomverbruik van een gemiddeld huishouden twee- tot drievoudig. Meer warmtepompen verhogen de nationale stroomvraag dus aanzienlijk.

Elektriciteit is er niet vanzelf

Die extra stroom moet ergens vandaan komen. Elektriciteit is er niet vanzelf, het is net als waterstof slechts een drager van energie die elders is opgewekt. Bij productie, transport en opslag van elektriciteit gaat (net als bij waterstof) veel energie verloren, dus we kunnen er niet zomaar van uit gaan dat elektrificatie van huisverwarming aardgas en CO_2 bespaart.

Daar moeten we zorgvuldig aan rekenen en analyseren, zoals Smeulders en Mulder hebben gedaan. Anders zijn warmtepompen slechts een op goedgelovigheid gebaseerd schot in het duister.

Als 2 tot 3 miljoen huishoudens in de komende vijf jaar hun gasgestookte CV-ketel zouden vervangen door een elektrisch aangedreven warmtepomp, stijgt de nationale stroomvraag daardoor met zo'n 10 miljard kilowattuur per jaar. Dat is een toename van 8 procent ten opzichte van het huidige stroomverbruik van 120 miljard kilowattuur per jaar.

Voorstanders van het onzalige idee van de Jonge zullen aanvoeren dat die extra stroomvraag uit extra zon en wind zal komen. Dat is echter een drogreden.

Talmende regering

We zullen in 2026 vast wel 10 miljard kilowattuur extra wind- en zonnestroom opwekken, maar daarmee blijft zon- en windenergie minder dan 10 procent van ons totale energieverbruik. Die schaarse hernieuwbare energie is ook nodig om mobiliteit en industrie te verduurzamen, en je kunt elke groene kilowattuur maar één keer verbruiken.

Als zo'n schaarse groene kilowattuur in 2026 naar een warmtepomp gaat, gaat hij niet naar een elektrische auto of industrieel proces, en moeten we dus blijven

aanvullen met meer fossiele stroom. Extra kernenergie zal er tegen die tijd helaas nog niet zijn, met zo'n talmende regering.

Extra stroom voor warmtepompen komt uit aardgas

Sterker nog, de extra stroom die warmtepompen zullen verbruiken kan maar uit één bron komen: aardgas! We willen immers geen kolencentrales meer, we kunnen lang niet snel genoeg heel veel extra windmolens en zonneparken installeren, en de door eurocommissaris Frans Timmermans krampachtig omarmde biomassa is met geen mogelijkheid nog duurzaam en CO_2-besparend te noemen. Dat is wat David Smeulders en Machiel Mulder in 2019 al wetenschappelijk concludeerden.

Warmtepompen zullen tot 2030 het nationale aardgasverbruik niet doen dalen, en de CO_2-uitstoot dus ook niet. Ze verplaatsen net als elektrische auto's voornamelijk CO_2-uitstoot, van huishoudens naar fossiel gestookte elektriciteitscentrales. Wat overblijft is een gruwelijke verspilling van bestaande CV-ketels, nieuwe grondstoffen voor warmtepompen, en heel veel geld.

Verplaatsing in plaats van vermindering van CO_2-uitstoot

Verplaatsing van particuliere naar bedrijfsmatige CO_2-uitstoot wordt mogelijk ingegeven door het Emissions Trading System (ETS) voor CO_2. Daarin kunnen bedrijven waaronder elektriciteitscentrales (extra) CO_2-emissierechten kopen, die dan in andere bedrijven en landen worden gecompenseerd. Daarmee zou de CO_2-uitstoot van de EU op papier beperkt kunnen worden.

Particuliere CO_2-uitstoot van CV-ketels en brandstofauto's valt buiten het ETS, en wordt dus op papier niet gecompenseerd. Boekhoudkundig zou verplaatsing van particuliere naar bedrijfsmatige CO_2-uitstoot daarom als vermindering gepresenteerd kunnen worden, volgens zelfgemaakte rekenregels. Met werkelijke CO_2-reductie heeft dit echter weinig te maken.

Overbelast elektriciteitsnet

10 miljard kilowattuur extra stroomverbruik van warmtepompen zal het elektriciteitsnet zwaarder belasten. Ik vraag me af hoe het kabinet dat voor zich ziet, nu de hoofdstad als een piepende trein tot stilstand komt door de te hoge stroomvraag van datacenters aldaar.

Plaatselijke bedrijven wordt gevraagd om hun elektriciteitsverbruik te verminderen, terwijl ze net hadden geïnvesteerd in elektrificatie van hun wagenpark en productieprocessen, en ze de vraag naar hun producten nauwelijks aankunnen. We willen toch economische groei en werkgelegenheid?!

Nieuwe investeerders krabben zich al op het hoofd of ze wel naar Amsterdam moeten gaan, met een dreigend tekort aan elektriciteit. Een plaatselijke ondernemer grapt al morbide dat hij mogelijk een dieselaggregaat moet installeren om zijn bedrijf draaiend te houden. Zotter kan het niet worden, maar ik vrees dat de ondernemer gelijk zal krijgen.

Het kabinet schiet lukraak zogenaamd duurzame maatregelen op ons af, zonder regie te voeren op de samenhang en integrale effectiviteit. Dat begon al met het verdeel- en heersbeleid van de Regionale Energie Strategieën (RES), maar zet zich nu door in een ineffectieve, peperdure en door paniek ingegeven warmtepompverplichting.

De Staat wil dat nota bene met 30 procent subsidiëren, van het kostbare belastinggeld dat u en ik en onze werkgevers en bedrijven moeten opbrengen. Ik betaal graag voor dingen waar mens en milieu beter van worden, maar daar horen warmtepompen niet bij. Extra IC-bedden, verplegers, leraren, technici, politiemensen, militairen en ook kerncentrales lijken me een veel betere besteding van al dat geld.

Integrale regie is cruciaal

Ik zou graag zien dat minister de Jonge de regie van fossiel brandstofbeleid en duurzame energiemaatregelen overlaat aan zijn collega Rob Jetten. Die heeft de expliciete opdracht om integraal klimaatbeleid te voeren, en dat is de enige manier om het effectief aan te pakken.

Het is een opdracht van formaat, waarin allerlei onsamenhangende verplichtingen zoals warmtepompen, lokale RES-maatregelen en bedrijfsmatige mobiliteit-CO_2-emissieregistratie (ja, u leest het goed) contraproductief werken.

Laat Jetten teruggaan naar de basis: de wet van behoud van energie. Die leert ons dat alle energie die we verbruiken ergens vandaan moet komen, en dat warmtepompen daarom niet helpen om aardgas en CO_2 te besparen.

Maarten van Andel *publiceert even nuchtere als nuttige analyses van het energie- en klimaatbeleid in Wynia's Week.* ***Syp Wynia*** *interviewde Maarten van Andel voor WWTV. Die* ***VIDEO*** *kunt u* ***HIER*** *bekijken.*

Steunt u de broodnodige, onafhankelijke berichtgeving van Wynia's Week? Graag! U kunt uw donaties overmaken op de ***bankrekening van Wynia's Week NL94 INGB 0006 3945 08*** *of* ***HIER****. Hartelijk dank!*